

дитних ризиків, дасть банкам та органам банківського регулювання й нагляду можливість розробити заходи щодо мінімізації кредитних ризиків.

Для більш ґрунтовного аналізу фінансової безпеки банківської системи України необхідною є

розробка інтегрального показника фінансової безпеки банківської системи з урахуванням запропонованого нами інтегрального показника кредитних ризиків та інших значущих показників, які дадуть змогу більш точно оцінити фінансову безпеку банківської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Банківські операції : [підручник] / [А. Мороз, М. Савлук, М. Пуховкіна та ін.] ; за ред. А. Мороза. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
2. Ковалев П. Методы повышения кредитной безопасности / П. Ковалев // Банковская практика за рубежом. – 2005. – № 6. – С. 36–41.
3. Лаврушин О. Основы банковского менеджмента : [учеб. пособие для банков. школ и колледжей, ведущих подготовку спец. по спец. «Банковское дело»] / О. Лаврушин, И. Мамонова, Н. Валенцева ; под ред. О. Лаврушина. – М. : ИНФРА-М, 1995. – 140 с.
4. Батракова Л. Экономический анализ деятельности коммерческого банка : [учеб. для студ. экон. вузов по спец. «Финансы и кредит» и «Бухгалтерский учет и аудит»] / Л. Батракова. – М. : Логос, 1998. – 364 с.
5. Демчик І. Управління кредитним ризиком / І. Демчик // Банківський менеджмент. – 2008. – № 8. – С. 5–12.
6. Костюченко Н. Анализ кредитных рисков / Н. Костюченко. – СПб. : Скифия, 2010. – 440 с.
7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://bank.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.

Васильчишин О. Б.

Тернопольский национальный экономический университет

КРЕДИТНЫЕ РИСКИ КАК ИНДИКАТОР ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Резюме

Проанализированы кредитные риски банковской системы Украины и определены четыре основные группы кредитных рисков. Рассчитан интегральный показатель кредитных рисков банковской системы, как индикатора финансовой безопасности банковской системы Украины.

Ключевые слова: кредитные риски, интегральный показатель, риск клиента, риск контрагента, риск структуры кредитного портфеля, риск обеспечения.

Vasylchyshyn O. B.

Ternopil National Economic University

CREDIT RISK AS AN INDICATOR OF FINANCIAL SECURITY IN UKRAINIAN BANKING SYSTEM

Summary

The credit risk of the Ukrainian banking system is analyzed. Four major groups of credit risks are identified. Comprehensive indicator of credit risks is considered as a barometer of the Ukrainian banking system's financial security and, thus, is calculated.

Keywords: credit risk, integrated index, risk of customer, counterparty risk, risk of credit portfolio structure, collateral risk.

УДК 336.14:64.03

Грановська І. В.

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ

Обґрунтовано необхідність удосконалення методики встановлення прожиткового мінімуму як базового соціального стандарту у сфері доходів в Україні. Розглянуто структурну схему взаємозв'язку формування соціальних стандартів у сфері доходів та складовими системи бюджетного регулювання. Запропоновано запровадження коригуючого коефіцієнта індексації прожиткового мінімуму враховуючи структуру споживчого кошика.

Ключові слова: соціальний стандарт, прожитковий мінімум, споживчий кошик, бюджетне регулювання, фінансове забезпечення.

Постановка проблеми. Соціальні стандарти у сфері доходів населення є важливим індикатором оцінки рівня забезпеченості необхідними

товарами та послугами визначеної категорії населення для підтримки рівня її життєдіяльності та відтворювальних процесів. Науково-

методичні підходи до визначення розмірів соціальних стандартів у сфері доходів значним чином відрізняються від офіційної методології державних уповноважених органів влади, що обумовлюється декількома причинами. Одна з них полягає у диференціації трактування поняття «мінімально необхідний рівень життєдіяльності» та визначення вартісної оцінки переліку товарів і послуг для його забезпечення. Позиція державних інститутів полягає ж в ототожненні базового соціального стандарту в сфері доходів населення – прожиткового мінімуму з порогом бідності. Цей стандарт включає лише мінімально необхідний перелік продуктів харчування, непродовольчих товарів, та відповідних послуг необхідних для життєдіяльності особистості. Однак, вартісне вираження прожиткового мінімуму не містить необхідних витрат на соціально-культурні потреби особистості, оренду житла та витрат пов'язаних із доглядом за дитиною. Наявний підхід до формування соціальних стандартів та подальшого фінансування соціальних гарантій знижує можливість покращення ситуації в соціальній сфері, підвищення добробуту громадян, зменшення рівня патерналізму суспільства. З урахуванням вищевикладеного, постає необхідність удосконалення насамперед взаємозв'язку прожиткового мінімуму із основними соціальними гарантіями, зміною підходів до визначення прожиткового мінімуму як стандарту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні проблеми фінансового забезпечення соціальних стандартів сьогодні розглядає цілий ряд провідних вітчизняних і закордонних науковців, таких як Н. Баранова, І. Гнибіденко, О. Грیشнова, Т. Кір'ян, С. Корецька, С. Мельник, Е. Лібанова, В. Новіков, О. Новікова, О. Пищуліна, В. Тропіна, І. Чугунов та інших. Але, незважаючи на те, що протягом останніх років значно зросла увага до проблеми фінансового забезпечення соціальної сфери і, як наслідок, з'явилася велика кількість науково-теоретичних розробок з цієї проблематики, питання пошуку джерел фінансового забезпечення соціальних стандартів не втрачають своєї актуальності.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У сучасних умовах обмеженості фінансових ресурсів та трансформаційних процесів у економіці та соціальній сфері необхідним є зміна підходів до формування стандартів життя населення. Спираючись на наявний досвід формування прожиткового мінімуму на основі визначення вартості споживчого кошика для різних категорій населення можна дійти висновку про відсутність сталого взаємозв'язку між цими категоріями. Отже, актуальними стають питання розроблення та впровадження дієвої методики формування базових соціальних стандартів як адаптивного інструменту регулювання соціально-економічного розвитку.

Мета статті полягає в розробці з урахуванням зарубіжного досвіду дієвих заходів щодо удосконалення методики формування прожиткового мінімуму як базового соціального стандарту у сфері доходів населення в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи процеси економічної рецесії, встановлення рівня мінімальної заробітної плати, пенсії за віком та значної кількості соціальних допомог на рівні не нижчому за прожитковий мінімум даний стандарт перестав бути кількісним виміром

вартості споживчого кошика. Прожитковий мінімум встановлюється з урахуванням бюджетних можливостей фінансування соціальних гарантій населенню, тобто враховуючи макроекономічні тенденції.

Слід зазначити, що така ситуація є аналогічною до тієї, яка склалася у країнах Європейського Союзу та інших країнах, як з розвинутою так і трансформаційною економікою. Базовим прикладом є Литва, у якій гарантований державою дохід (аналог прожиткового мінімуму в Україні) розраховувався на основі споживчого кошика. Проте, враховуючи економічні тенденції 1990-х років, структура споживчого кошика зазнала суттєвих змін і частка продуктів харчування зросла до 80% у загальній структурі [1]. Відновлення позитивної економічної динаміки покращило структуру даного кошика, однак, у зв'язку з економічною рецесією 2008–2009 років ситуація знову погіршилась і держава зняла прив'язку гарантованого підтримуваного доходу з вартістю споживчого кошика та встановлює його рівень виходячи з суспільно-економічної ситуації. Для розрахунку розміру гарантованого державою доходу, наприклад, в Угорщині також не використовується, в повній мірі, споживчий кошик як базовий елемент методики розрахунку гарантованого мінімального доходу. Економічні умови, прозорість та рівень охоплення громадян соціальною допомогою, критерії її надання обмежують можливість держави щодо використання реального вартісного виміру споживчого кошика для розрахунку гарантованого базового соціального стандарту в сфері доходів.

Доцільним є трансформація взаємозв'язку основних соціальних гарантій із прожитковим мінімумом, даний базовий стандарт у сфері доходів повинен відігравати роль орієнтира та індикатора рівня життя індивіда. У зв'язку із складною економічною ситуацією можливим є запровадження ще одного стандарту в сфері доходів населення, на основі якого будуть розраховуватись певні державні соціальні гарантії, крім мінімальної заробітної плати та окладу першого тарифного розряду ЄТС. Передбачається, що таким стандартом може бути гарантований державою мінімальний дохід, домінуючою часткою якого буде вартість мінімально необхідних для прожиття людини продуктів харчування. Таким чином, прожитковий мінімум не буде ототожнюватись із порогом бідності та буде використовуватись у системі середньострокового прогнозування соціально-економічного розвитку суспільства. З огляду на зазначене, необхідним є визначення реальної вартості згаданого продовольчого набору шляхом зміни алгоритму та методики формування базових соціальних стандартів, яка потребує узгодженості суспільством та державою. Можливим є формування цільових експертних груп, які мають визначити перелік необхідних товарів та послуг задля забезпечення фізичних, психологічних, суспільно-соціальних потреб з урахуванням кількості членів домогосподарства. Залучення експертної фокус-групи спрямовано, в першу чергу, для формування консенсусного рішення між державним підходом та позицією суспільства щодо формування базових потреб домогосподарства та індивіда.

У процесі формування розміру гарантованого державою мінімального доходу необхідно зосереджувати увагу органів державної влади на збереження відповідних пропорцій соціальних гарантій у системі бюджетного перерозподілу суспільних благ. Адже гарантований державою мінімальний

дохід має бути не лише критерієм рівня бідності, але й базою розрахунку й для інших соціальних допомог. Наприклад, сума виплат по безробіттю, навіть за умови, зниження її розмірів має перевищувати рівень гарантованого державою доходу задля мотивації людей для праці та зниження кількості претендентів на отримання даного виду соціальної допомоги. Призначення соціальної допомоги має полягати в тимчасовій матеріальній підтримці відповідного суб'єкта, який відповідає критеріям надання даної допомоги або ж постійному фінансовому забезпеченню індивіда, який вийшов на пенсію достроково.

Чинна вітчизняна система соціальних гарантій ґрунтується на принципах, які не відповідають ні економічним реаліям сьогодення ні обраній моделі соціально-економічного розвитку країни. Основними структурними блоками системи соціальних гарантій є регулювання розміру мінімальної заробітної плати і окладів Єдиної тарифної сітки у бюджетній сфері; регулювання розміру мінімальної пенсії за віком та інших, встановлених зако-

нодавством пенсійних виплат; регулювання кількості та розмірів соціальної допомоги, критеріїв для їх отримання. Схематично вплив політики у сфері формування та регулювання стандартів у сфері доходів населення зображено на рис. 1.

На його основі проілюстровано, що формування базових соціальних стандартів населення впливає на обсяг видаткової частини зведеного бюджету, адже на основі прожиткового мінімуму визначається розмір мінімальної заробітної плати, що в свою чергу впливає на обсяг видатків на оплату праці; мінімальної пенсії за віком – що впливає на стан бюджету Пенсійного фонду України та Державного бюджету України з огляду на потребу у дотації згаданому державному цільовому фонду. Наукові підходи щодо впливу мінімальної заробітної на соціально-економічний стан суспільства містять тези про те, що мінімальна заробітна плата є доволі дієвим інструментом регулювання рівня бідності в країні. Теоретичні засади ґрунтуються на моделях, за якими мінімальна заробітна плата не лише здійснює вагомий вплив на зростання середньої заробітної плати в економіці та рівня добробуту громадян у цілому але й здатна позитивно впливати на зменшення рівня безробіття. При цьому відсутність виваженого підходу щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати навпаки може мати негативний ефект на стані реального зростання рівня доходу домогосподарств.

Під час встановлення рівня мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб в обраній спосіб, державна політика не врахувала сучасних тенденцій регулювання мінімальної заробітної плати. Деякі країни із розвинутою економікою, встановлюють диференційований розмір заробітної плати з урахуванням віку працівника. Однією з найбільш вагомих проблем зайнятості є високий рівень безробіття серед молоді, тому з метою стимулювання зайнятості у сегменті людей віком до 21 року встановлюють понижуючі коефіцієнти мінімальної заробітної плати. Водночас цей захід дає змогу студентам вищих навчальних закладів та іншим молодим людям здобувати досвід, що є необхідним критерієм для пошуку роботи у майбутньому.

Законом України «Про оплату праці» визначено, що мінімальна заробітна плата є встановленим розміром заробітної плати, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, а також

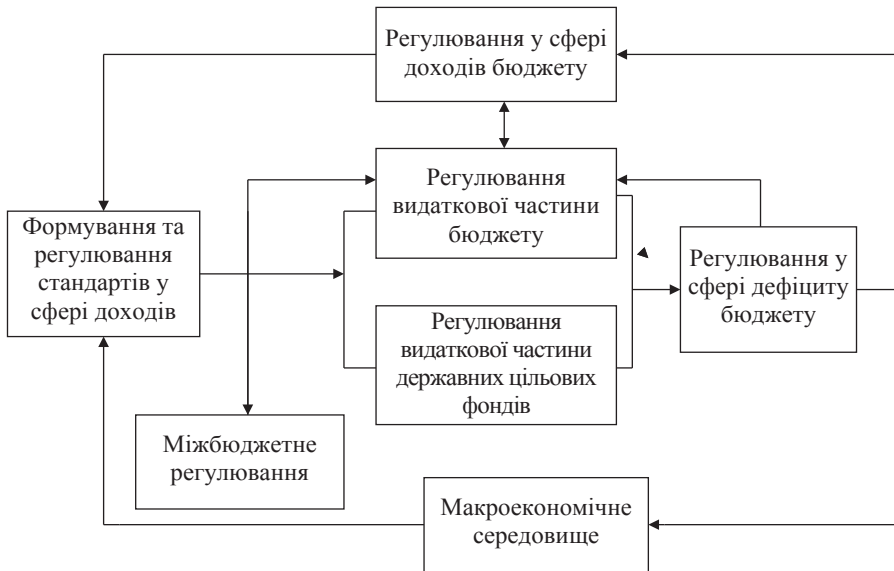

Рис. 1. Структурна схема взаємозв'язку формування соціальних стандартів у сфері доходів населення та складовими системи бюджетного регулювання

Джерело: розроблено автором

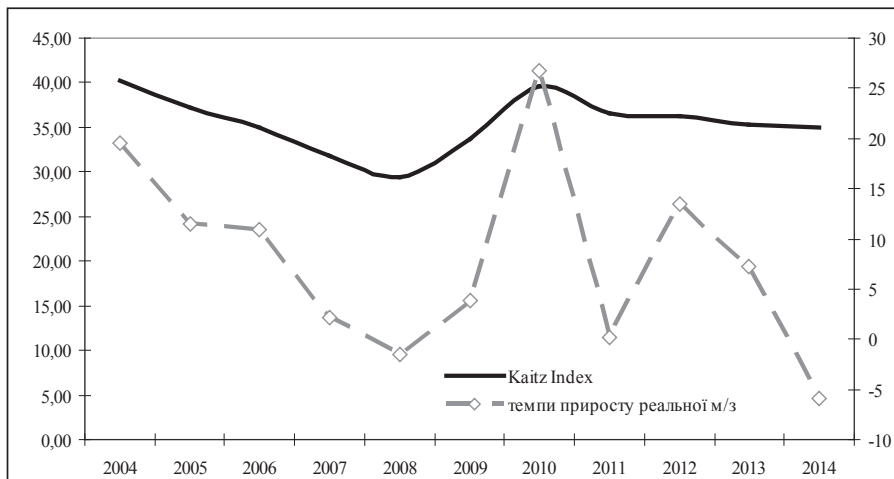

Рис. 2. Динаміка значень індексу Кейтца та показника приросту реальної мінімальної заробітної плати за період 2004–2014 років

Джерело: розроблено автором на основі [3]

погодинну норму праці [2]. Механізм формування мінімальної заробітної плати, у певній мірі, ґрунтується на принципах економічної ефективності та адаптивності враховуючи стан продуктивності праці, який є вагомим індикатором розвитку економіки. У свою чергу, законодавчо передбачено використання механізму підвищення грошових доходів населення у разі настання «порогу індексації» з метою відшкодування впливу подорожчання споживчих товарів та послуг на купівельну спроможність населення. При цьому темпи росту заробітної плати в Україні тісно не корелюють з індексом споживчих цін, про що свідчить динаміка зростання реальної заробітної плати за період 2004–2014 років (див. рис. 2).

На підставі здійсненого аналізу можна дійти висновку, що розмір мінімальної заробітної плати корелює із динамікою економічного зростання, про що свідчить зниження реальної мінімальної заробітної плати у 2008 році з початком економічної кризи та у 2014 році, при настанні серйозних трансформацій у соціальній та економічній системі країни. Стрімке зростання розміру мінімальної заробітної плати у 2010 році було пов'язано із встановленням мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб. При цьому економічні реалії довели недостатню ефективність даного заходу враховуючи зниження реальної мінімальної праці у наступному 2011 році. Зниження темпів економічного зростання з 2012 року цілком відповідає тренду зниження реальної мінімальної заробітної плати. Використання мінімальної заробітної плати як інструменту підтримки платоспроможності населення суттєво вплинуло на зростання індексу Кейтця у 2009–2010 роках, який відображає співвідношення рівня мінімальної до середньої заробітної плати. Проте, зважаючи насамперед на бюджетні можливості фінансування заробітної плати, значення цього індексу поступово знижуються протягом останніх років.

Ще одним підтвердженням того, що методика індексації прожиткового мінімуму, в тому числі і для працездатних осіб потребує уточнення та перегляду є дані, що зображені в табл. 1. Аналіз даних таблиці дає підстави зробити висновок, що вартість споживчого кошика як основи формування базового соціального стандарту в сфері доходів населення за період 2004–2014 років зростала швидше за індекс споживчих цін на 11 в. п. або у середньому на один відсотковий пункт щорічно. Відповідно у розрізі основних категорій-складових споживчого кошика найбільше у ціні в порівнянні з індексом споживчих цін зросли послуги транспорту – 53,4 в.п., житлово-комунальні послуги – 51,6 в.п., харчові продукти – 5,4 в.в., інші послуги – 4,1 в.п. При цьому зауважимо, що

для послуг транспорту та житлово-комунальних послуг зростання має чітко окреслений тренд і спостерігалось щорічно.

Водночас для харчових продуктів та інших послуг чіткої тенденції до зростання вартості даних категорій не спостерігалось. Крім того, вартість непродовольчих товарів зростала нижчими темпами аніж ІСЦ на 19,8 в.п., або ж на 1,98 в.п. щорічно. Враховуючи вищевикладене, доцільним є запровадження коригуючого коефіцієнту індексації прожиткового мінімуму враховуючи структуру споживчого кошика. Мають бути враховані коливання різниці цін між складовими споживчого кошика та індексу споживчих цін. Реалізація зазначеного сприятиме посиленню економічної обґрунтованості формування згаданого соціального стандарту.

Запропоновано використовувати наступний розрахунок коригуючого коефіцієнту:

$$K = (L_1 \times (P_1 - ICI) + L_2 \times (P_2 - ICI) + \dots + L_n \times (P_n - ICI)), \quad (1)$$

де K – коригуючий коефіцієнт;

L_i – питома вага i -складової споживчого кошику;

P_i – зростання цін на i -складовому споживчого кошику;

ICI – індекс споживчих цін.

Таким чином, для різних категорій прожиткового мінімуму, розмір яких розраховується в залежності від вартості споживчого кошика, коригуючий коефіцієнт буде також різним. Зазначене обумовлено диферентною структурою споживчого кошика для різних категорій населення.

Слід зазначити, що підвищення розміру мінімальної заробітної плати здійснює прямо пропорційний вплив на зростання обсягу надходжень єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. В сучасних умовах економічних перетворень, найбільша питома вага в обсязі надходжень єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до бюджету Пенсійного фонду України належить зведеному бюджету (див. табл. 2).

Середнє значення показника частки коштів зведеного бюджету в формуванні доходної частини Пенсійного фонду за період 2004–2015 років складає 45,46%. Варто враховувати, що підвищення рівня мінімальної заробітної та посадового окладу 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки потребуватиме додаткових видатків з бюджету на нарахування на заробітну плату. У разі підвищення рівня прожиткового мінімуму для осіб, що втратили працездатність, більшими темпом ніж розмір мінімальної заробітної плати а відповідно і прожиткового мінімуму для працездатних осіб відбувається зростання середнього розміру пенсій-

Таблиця 1

Динаміка зміни цін на відповідні складові прожиткового мінімуму в порівнянні з індексом споживчих цін за період 2004–2014 років

Категорія	Питома вага у споживчому кошику, %	Відношення до індексу споживчих цін, %	Тенденції
Продукти харчування	54,16	+5,4	Чітко виражена тенденція відсутня
Непродовольчі товари	17,84	-19,8	Понижений тренд
Житлово-комунальні послуги	15,25	+51,6	Висхідний тренд
Транспорт	6,55	+53,4	Висхідний тренд
Інші послуги	6,20	+4,1	Чітко виражена тенденція відсутня
Всього	100,00	+11,0	

Джерело: розраховано автором на основі [3]

Таблиця 2

Вплив зведеного бюджету на формування доходної частини Пенсійного фонду України за період 2004–2015 років

	Доходи бюджету пенсійного фонду, млн грн	Дотація з Державного бюджету України		Нарахування бюджетних установ на заробітну плату, млн грн	Непогашена позичка з єдиного казначейського рахунку, млн грн	Усього коштів зведеного бюджету України, млн грн	Частка коштів зведеного бюджету в бюджеті Пенсійного фонду України, %
		На виплату пенсій, млн грн	На покриття дефіциту, млн грн				
2004	39,83	6,00	2,33	2,97	0	11,30	28,35
2005	66,35	6,40	16,34	3,12	0	25,86	38,98
2006	74,29	10,06	7,29	4,09	0	21,44	28,90
2007	104,28	25,62	0	18,46	2,41	46,49	44,59
2008	153,85	41,42	0	24,73	6,03	72,18	46,92
2009	167,96	34,50	13,77	26,92	16,31	91,50	54,48
2010	193,67	37,50	26,60	31,33	7,88	103,31	53,34
2011	212,11	40,56	17,75	34,11	12,36	104,78	49,40
2012	235,91	49,17	15,32	40,11	11,89	116,49	49,38
2013	252,75	61,47	21,76	42,82	0,31	126,36	49,99
2014	245,25	61,30	14,68	41,23	0,97	118,18	48,19
2015	266,53	63,05	31,76	46,68	0	141,49	53,09

Джерело: складено автором на основі [3; 4]

них виплат та відповідно розбалансування доходів та видатків бюджету пенсійного фонду. Фактично частка коштів зведеного бюджету у структурі доходів солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування не зменшиться. Необхідним є забезпечення сталого співвідношення між зростанням розміру прожиткового мінімуму для осіб, що втратили працездатність, та розміром мінімальної заробітної плати для недопущення зростання дефіциту бюджету солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та зменшення коефіцієнту покриття пенсією заробітної плати.

За період 2004–2015 років співвідношення між розміром мінімальної заробітної плати та величиною прожиткового мінімуму для осіб, що втратили працездатність, мало стійку тенденцію до зростання. Станом на 1 січня 2004 року дане співвідношення становило 76%, розміри даних показників були однаковими з 1 жовтня 2005 року до 1 квітня 2005 року, починаючи з другого кварталу 2006 року обсяг мінімальної заробітної плати був більшим рівня прожиткового мінімуму для осіб, що втратили працездатність. Станом на 1 січня 2014 року дане співвідношення зросло до 128%.

Зважаючи на вплив прожиткового мінімуму на стан збалансування пенсійного фонду, доцільним є запровадження комплексного середньострокового прогнозування показників бюджетної системи. Здійснювати зазначене слід шляхом поєднання прогнозних значень державного та місцевого бюджетів, бюджету пенсійного фонду з огляду на те, що бюджет пенсійного фонду є залежним від дотацій із державного бюджету на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами. Крім того, за кошти державного бюджету здійснюється покриття дефіциту бюджету пенсійного фонду. Видатки бюджету пенсійного фонду доцільно прогнозувати за кожною пенсійною програмою окремо у розрізі джерел фінансування виплат, з урахуванням індексу споживчих цін, зростання обсягів мінімальної пенсії, зміни чисельності пенсіонерів. На основі персоніфікованих даних можна з найменшою похибкою визначити кількість людей,

які у звітному році вийдуть на пенсію, чи мають вони право на призначення пенсій за спеціальними пільговими пенсійними програмами та відповідно розмір передбачу вальної пенсії, можливе зростання обсягів видатків бюджету у зв'язку з отриманням право на перерахунок пенсій певним пенсіонерам.

На сучасному етапі економічного розвитку розмір прожиткового мінімуму встановлюється в середньому на одну особу, крім того визначаються розміри прожиткових мінімумів для окремих соціально-демографічних груп населення, структура та обсяги споживання яких мають специфічні особливості. Таким чином розрізняють наступні групи населення – діти віком 0–6 років; діти віком 7–17 років; працездатні особи віком 18–60 років та особи, що втратили працездатність. Поточний стан встановлення співвідношень розмірів прожиткових мінімумів відповідних соціально-демографічних груп населення з середнім прожитковим мінімумом на одну особу не враховує особливості споживання кожної групи населення, питому вагу даних груп у загальній структурі населення та відмінності у споживанні в домогосподарствах з різним складом. З урахуванням зазначеного, важливим є визначення структури населення в розрізі домогосподарств з різною кількістю населення, як у країнах із розвинутою економікою. У свою чергу, обернена градація забезпечить визначення структури населення у розрізі наявних соціально-демографічних груп враховуючи особливості споживання у кожному домогосподарстві.

Враховуючи закордонний досвід запропоновано здійснити розподіл населення на основні види домогосподарств:

- домогосподарство у складі якого одна працездатна особа;
- домогосподарство із двох працездатних осіб;
- домогосподарство у складі якого одна особа, що втратила працездатність;
- домогосподарство з двох непрацездатних осіб;
- домогосподарство у складі однієї працездатної особи та однієї дитини;
- домогосподарство у складі однієї працездатної особи та двох дітей;

- домогосподарство у складі однієї працездатної особи та трьох дітей;
- домогосподарство у складі двох працездатних осіб та однієї дитини;
- домогосподарство у складі двох працездатних осіб та двох дітей;
- домогосподарство у складі двох працездатних осіб та трьох дітей;
- домогосподарство у складі двох працездатних осіб та чотирьох дітей [5].

Висновки. Трансформаційні процеси у суспільстві, поглиблення впливу глобалізації економічних відносин на вітчизняну модель соціально-економічного розвитку потребують застосування інституційного підходу до реформування системи соціального захисту населення, механізмів її фінансового забезпечення. Дотримання принципів соціальної справедливості, фінансової спроможності бюджету для виконання покладених соціальних зобов'язань у належному обсязі можливе при врахуванні організаційно-правових, еконо-

мічних, інформаційно-аналітичних параметрів стратегічного розвитку страхових відносин. Це потребує перерозподілу фінансових повноважень та відповідальності у сфері соціального захисту – гарантування державою забезпечення мінімальних соціальних гарантій для визначених категорій населення, розвитку страхового механізму забезпечення соціальних стандартів. Важливим є удосконалення та розвиток таких форм взаємовідносин між учасниками системи соціального захисту населення як соціальне партнерство та соціальна відповідальність. Недостатній рівень врахування страхових принципів при формуванні системи пенсійного забезпечення, неналежний рівень диференціації у сфері доходів населення в залежності від продуктивності праці та професійної кваліфікації робітника, відсутність дієвого контролю за підставами і використанням соціальної допомоги призводять до маргіналізації суспільства, знижують довіру до державних органів управління.

Список використаних джерел:

1. Social Security Programs throughout the World [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ssa.gov/policy/docs/progdesc/ssptw>.
2. Про оплату праці : Закону України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pfu.gov.ua/pfu>.
5. Global Property Guide. Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://globalpropertyguide.com>.

Грановская И. В.

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ МЕХАНИЗМА ФИНАНСОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ СОЦИАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ

Резюме

Обоснована необхідність змінення методики установлення прожиточного мінімуму як базового соціального стандарту в області доходів в Україні. Розглянуті структурну схему взаємозв'язи формування соціальних стандартів в сфері доходів і складовими системи бюджетного регулювання. Предложено введення коректуючого коефіцієнта індексації прожиточного мінімуму, враховуючи структуру потреби корзини.

Ключевые слова: соціальний стандарт, прожиточний мінімум, потреби корзини, бюджетне регулювання, фінансове забезпечення.

Hranovska I. V.

Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after Hryhorii Skovoroda

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE IMPROVEMENT OF MECHANISM OF SOCIAL STANDARDS' FINANCIAL SUPPLY

Summary

It is substantiated the necessity to change the method of forming the living wage as a basic state social standard in revenues field in Ukraine. The structural scheme of interconnection between forming social standards in revenues field and components of the system for budget regulation has been also considered. It is proposed to establish the adjustment coefficient of indexing the living wage, taking into account the structure of the consumer basket.

Keywords: social standard, living wage, consumer basket, budget regulation, financial supply.